

Vakcinų saugumas ir šalutinis poveikis

Kaip ir bet kuris vaistas, kai kuriems žmonėms vakcinos gali sukelti šalutinį poveikį. Paprastai vakcinų sukeltas šalutinis poveikis yra lengvas ir trumpalaikis. Be to, jis pasireiškia retai, o įregistruotos vakcinos laikomos labai saugiomis. Vis dėlto, kai kurios vakcinos gali netikti kai kuriems alergiškiems ar tam tikrų sveikatos sutrikimų turintiems žmonėms.

KOKIAIS ATVEJ AIS NEREIKĖTŲ SKIEPYTIS?

Kai kuriems žmonėms negalima skiepytis dėl tam tikrų su sveikata susijusių aplinkybių. Jeigu sveikatos priežiūros paslaugų teikėjo teigimu, pacientui negalima skiepytis kokia nors konkrečia vakcina dėl tam tikros kontraindikacijos, jis neturėtų būti skiepijamas ta vakcina. Kontraindikacija – tai liga arba aplinkybė, dėl kurios nesaugu skiepyti žmogų tam tikra vakcina. Tokiais atvejais skiepavimo keliamą riziką nusveria jo nauda.

ŠALUTINIS POVEIKIS

Vakcinų šalutinis poveikis gali pasireikšti nestipriu karščiavimu arba skausmu ar paraudimu injekcijos vietoje. Sunkus šalutinis poveikis pasireiškia labai retai.

Po to, kai suteikiamas leidimas naudoti vakciną ES ir (arba) EEE šalyse, Europos vaistų agentūra (EMA) ir nacionalinės valdžios institucijos nuolat stebi, ar ta vakcina paskiepytiems žmonėms nepasireiškia koks nors šalutinis poveikis.

ALERGINĖS REAKCIJOS

Viena iš dažniausių priežasčių, dėl kurių nesiskiepijama, yra alergija kuriai nors iš vakcinos veikliųjų arba sudedamųjų medžiagų. Jei praeityje žmogui buvo pasireiškusios stipri šoka, patinimas ir pasunkėjusis kvėpavimas sukėlusios reakcija į vakciną (anafilaksija), jo negalima skiepyti ta vakcina, nebent būtų galutinai atmesta, kad tokią reakciją galėjo sukelti vakcina.

KITOS KONTRAINDIKACIJOS

Tam tikra medicininė būklė arba vartojami vaistai taip pat gali būti skiepavimo kai kuriomis vakcinomis kontraindikacijos.

Pavyzdžiui, žmonėms, turintiems imuninės sistemos sutrikimų, arba pacientams, kuriems taikomas gydymas tam tikrais konkrečiais vaistais, gali būti draudžiama skiepytis kai kuriomis vakcinomis, pvz., vakcinomis nuo tymų, parotito, raudonukės, vėjaraupių ar vidurių šiltinės.

Žmonėms, kurių imuninė sistema susilpnėjusi, gali būti naudinga, kad aplinkiniai būtų pasiskiepę visomis rekomenduojamomis vakcinomis, nes taip jie būtų netiesiogiai apsaugoti.

VAKCIŲ IR NĖSTUMAS

Taip pat svarbu žinoti, kad kai kuriomis vakcinomis nerekomenduojama skiepytis nėštumo metu. Pavyzdžiui, nėštumo metu geriau nesiskiepyti vakcinomis nuo tymų, parotito ir raudonukės. Moterys turėtų iki lytinės brandos pasiskiepyti visomis įprastai rekomenduojamomis vakcinomis. Prieš skiepydamasi, jos turėtų informuoti savo sveikatos priežiūros paslaugų teikėją apie galimą nėštumą, kad galėtų aptarti su juo, kokiomis vakcinomis galima skiepytis nėštumo metu ir po jo.

SKIEPIJIMO NAUDA

Vakcinos išgelbėjo milijonus gyvybių Europoje ir visame pasaulyje. Europoje plataus masto skiepavimo programos padėjo likviduoti raupus ir poliomielitą, o ligomis, kurios anksčiau buvo paplitusios, dabar sergama retai. Skiepydamiesi žmonės apsaugo nuo sunkių ligų, o kartais ir nuo mirties susirgus ligomis, kurių galima išvengti skiepijant. Skiepijimas taip pat apsaugo nuo šių ligų plitimo tarp šeimos narių, draugų, kolegų, bendraklasių ir platesnėje bendruomenėje. Skiepijimas laikomas viena iš ekonomiškai efektyviausių intervencinių visuomenės sveikatos apsaugos priemonių, nes taip išvengiama išlaidų, susijusių su sergančių žmonių gydymu ir priežiūra.

Parengė: Visuomenės sveikatos specialistė Laura Pušneraitienė.

Pagal: <https://vaccination-info.europa.eu/lt/apie-vakcinas/skiepijimo-nauda>.

Tel nr. +37067684857, el. paštas: laura.pusneraitiene@sveikatos-biuras.lt